



NACRT PRIJEDLOGA ZAKONA O REFERENDUMU

Rad na tekstu novog Zakona o referendumu započeo je u prosincu 2020. godine kada ga je Ministarstvo pravosuđa i uprave uputilo u javno savjetovanje. Budući da su sindikalne središnjice iz medija saznale da se u proteklom razdoblju uopće radilo na izradi novog Zakona o referendumu (iako su još od veljače 2019. godine u više navrata inzistirale na uključivanju svojih predstavnika u rad na ovom Zakonu), odmah je inicirano održavanje sjednice Gospodarsko-socijalnog vijeća (22. prosinca 2021.) na kojoj su središnjice argumentirale svoja stajališta protiv određenih rješenja sadržanih u prijedlogu novog Zakona, o istome zatražile pojašnjenja od ministra pravosuđa i uprave, Ivana Malenice te krajem prosinca Ministarstvu uputile i detaljno zajedničko pisano očitovanje. Daljnji argumentirani pritisak doveo je i do sastanaka predstavnika sindikalnih središnjica s predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave (dva sastanka u siječnju i jedan sastanak u veljači 2021.) na kojima su dogovorena brojna poboljšanja inicijalno predloženih zakonskih odredaba. Navedena poboljšanja zadržana su i u [Nacrtu prijedloga Zakona o referendumu](#) koji je Vlada RH usvojila na sjednici održanoj 23. rujna 2021. te ga uputila u saborsku proceduru. U Hrvatskome saboru održana je 30. rujna 2021. rasprava o Nacrtu prijedloga Zakona o referendumu u prvom čitanju te je isti usvojen s 88 glasova „za“, 9 „protiv“ i 4 „suzdržana“, uz upućivanje iznesenih primjedbi, prijedloga i mišljenja Vladi RH kao predlagatelju radi pripreme Konačnog prijedloga Zakona za raspravu u drugom čitanju. Cilj novog Zakona o referendumu je sustavno i sveobuhvatno uređenje instituta referenduma u RH te uklanjanje nedorečenosti, manjkavosti i nedostataka u zakonskom uređenju dijelova referenduskog postupka, posebno kada je u pitanju referendum narodnih inicijativa. Iako je u tom pogledu u predmetnom Nacrtu prijedloga Zakona napravljen veliki iskorak, prostora za dodatna poboljšanja zakonskog teksta još ima, Na tome će sindikalne središnjice i dalje inzistirati u vremenu između dva čitanja u Hrvatskome saboru. Bipartitni sastanci s predstavnicima Ministarstva pravosuđa i uprave već su dogovoreni, a po potrebi će biti inicirana i rasprava na Gospodarsko-socijalnom vijeću. Vezano za reguliranje instituta referenduma, izuzetno je važno naglasiti da

pravi problemi zapravo ne leže u tekstu Zakona nego u odredbama Ustava RH koje je nužno istovremeno mijenjati kako bi referendum uistinu postao dostupan i učinkovit alat građanima i narodnim inicijativama, a za što je potrebna dvotrećinska većina u Hrvatskome saboru. Tu prije svega mislimo na odredbe kojima se propisuje potreban broj potpisa birača za iniciranje referenduma narodne inicijative. Obzirom na ukupan broj birača u RH, 10% od ukupnog broja birača preveliki je uvjet za iniciranje referenduma. Gornja granica demokratske prihvatljivosti bila bi 5% ukupnog broja birača ili primjerice fiksno 200.000 birača. Osim broja birača koji je potreban da bi se referendum inicirao, od iznimne važnosti je i sam sadržaj referenduskog pitanja. Niz slučajeva u kojima je Ustavni sud RH potpuno neopravdano okarakterizirao neustavnim referendumska pitanja inicijativa koje su pokrenuli sindikati jasno govori o potrebi jasnijeg i konkretnijeg određenja dopuštenog sadržaja referenduskog pitanja, i to takvog uređenja koje neće ostavljati puno prostora procjenama Ustavnog suda (koji sada ima jako veliki prostor da gotovo svako referendumsko pitanje proglasi neustavnim). U Ustavu RH potrebno je što jasnije odrediti koja referendumska pitanja nisu dopuštena te na taj način potrebu ispitivanja ustavnosti referenduskog pitanja, kao i stupanj slobodne procjene Ustavnog suda u tom pogledu, svesti na minimum, ali i spriječiti inicijative koje bi mogle dovesti do ozbiljnih povreda i ograničenja temeljnih ljudskih prava i sloboda. Detaljnije u tekstu u kojem donosimo pregled i osvrt na [ključne novine u Nacrtu prijedloga Zakona o referendumu](#)

POVRAT SINDIKALNE IMOVINE

Nakon sastanka s premijerom Plenkovićem u listopadu 2020. godine na kojem je ponovno aktualiziran problem povrata i podjele sindikalne imovine te održana dva sastanka (u veljači i lipnju 2021.) s ministrom prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine i predstavnicima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike na tu temu, konstatirana je nesporna dobra volja svih sudionika da se napokon postigne rješenje problema vezanog za povrat i podjelu sindikalne imovine. Naglašeno je da je u suradnji s DORH-om i Ministarstvom pravosuđa i uprave prije



svoga potrebno iznaći rješenje temeljem kojeg će se, do nošenja zakona ili drugog akta kojim će se urediti pitanje povrata sindikalne imovine, obustaviti sudski postupci koji su u tijeku, a temeljem kojih se RH upisuje kao vlasnik na sindikalnim nekretninama. Dogovoreno je i da će se za izradu predmetnog zakona osnovati radna skupina, a kao plan za izradu zakonskog prijedloga postavljen je 3. kvartal 2021. godine. Međutim, kako Ministarstvo prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine, ni uslijed konstantnog inzistiranja od strane sindikalnih središnjica, nije realiziralo postignute dogovore, odnosno od početka lipnja do sredine rujna nije organiziralo sastanak s predstavnicima DORH-a niti je pokrenulo bilo kakve druge dogovorene aktivnosti, sindikalne središnjice su dana 20. rujna 2021. godine uputile [Dopis premijeru Plenkoviću](#) kojim su zatražile sastanak na temu žurnog rješavanja pitanja sindikalnih nekretnina te još jednom, pisanim putem, iznijele kronologiju i detaljno obrazložile pravnu i političku dimenziju ovog problema.

IZ RADA GOSPODARSKO-SOCIJALNOG VIJEĆA

U razdoblju od lipnja do kraja rujna 2021. održane su dvije sjednice Gospodarsko socijalnog vijeća. Na 237. virtualnoj sjednici, održanoj 15. lipnja 2021. godine na inicijativu Hrvatske udruge poslodavaca, raspravljalo se o utjecaju globalnog porasta cijena materijala i sirovina na održivost projekata, radnih mjesta i gospodarskih subjekata u Republici Hrvatskoj. Svojim zaključkom, Gospodarsko-socijalno vijeće prepoznalo je problem porasta nabavnih cijena materijala i sirovina kao i njegove potencijalne posljedice na sve gospodarsko-socijalne aspekte u RH te odlučilo da se u hitnom roku osnuje tripartitna radna skupina kojom će koordinirati Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, a koja će detaljno analizirati navedeni problem te Vladi RH u ostavljenom roku predložiti adekvatno rješenje. 238. tematska sjednica Gospodarsko-socijalnog vijeća održana je 21. srpnja 2021. godine na temu uloge socijalnih partnera u podizanju svijesti radnika i poslodavaca o utjecaju pandemije COVID-19 na javno zdravlje i gospodarstvo ([detaljnije pod Zaključci s 238. sjednice GSV-a](#)).

GSV GRADA ZAGREBA

Gospodarsko-socijalno vijeće Grada Zagreba nastavilo je sa daljnjim radom u novom sazivu. Na 3. sjednici GSV-a Grada Zagreba, održanoj 22. srpnja 2021. prisustvovao je i gradonačelnik Grada Zagreba, Tomislav Tomašević koji je posebno istaknuo važnost socijalnog dijaloga, pogotovo u kontekstu problema s kojima se Grad Zagreb trenutno suočava, a kako bi se ti problemi riješili na obostranu korist sindikata i poslodavaca. Na 4. sjednici, održanoj 8. rujna 2021. godine, između ostalog,

donesena je i odluka o osnivanju triju Povjerenstava kao radnih tijela GSV-a Grada Zagreba: Povjerenstvo za zapošljavanje i socijalnu politiku, Povjerenstvo za gospodarstvo i ekološku održivost i Povjerenstvo za razvoj civilnog društva, a u koja je Matica imenovala svoje članove. Gospodarsko-socijalno vijeće Grada Zagreba sada ima svoje redovne termine zasjedanja (svake prve srijede u mjesecu) što također ukazuje na novi, ozbiljniji način rada nego što je to bilo do sada.

NACIONALNO VIJEĆE ZA UVOĐENJE EURA

Dana 13. rujna 2021. godine, u sklopu službenog posjeta potpredsjednika Europske komisije, Valdisa Dombrovskisa Hrvatskoj, koji je istovremeno i povjerenik Europske komisije za gospodarstvo u interesu građana, održana je i sjednica Nacionalnog vijeća za uvođenje eura kao službene valute u RH, a u čijem radu, kao zajednički predstavnik reprezentativnih sindikalnih središnjica sudjeluje i Vilim Ribić, predsjednik Matice hrvatskih sindikata. Izlaganje predsjednika Matice i reakciju premijera Plenkovića na sjednici Nacionalnog vijeća za uvođenje eura možete vidjeti na <https://www.matica-sindikata.hr/izlaganje-gospodina-ribica-i-reakcija-premijera-plenkovica-na-sjednici-nacionalnog-vijeca-za-uvodenje-eura/>.

Na web stranicama Matice možete se upoznati i s medijskim reakcijama na skoro uvođenje eura. <https://www.matica-sindikata.hr/medijske-reakcije-na-skoro-uvodenje-eura-jesmo-li-spremni/>

DIREKTIVA O PRIMJERENIM MINIMALNIM PLAĆAMA U EU

Nakon načelne podrške Prijedlogu Direktive Europske komisije o primjerenim minimalnim plaćama u EU u Hrvatskome saboru krajem 2020. godine, a nastavno na održani sastanak sindikalnih središnjice s predstavnicima Ministarstva rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike u ožujku 2021. godine (na kojem je upozoreno na određene dijelove predložene Direktive o kojima je potrebno provesti ozbiljnu raspravu s ciljem poboljšanja teksta), sindikalne središnjice uputile i [pismo predsjedniku Vlade RH i ministru rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike](#) u kojem su ponovno podsjetile na važnost Direktive, iznijele svoja promišljanja i stavove te ukazale na problematične točke. Vlada RH pozvana je i da iskaže potporu Direktivi i njenom poboljšanju na sjednici Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravlje i pitanja potrošača (EPSCO) 14. i 15. lipnja 2021. godine, na kojoj se, između ostalog, održala i rasprava o izvještaju o napretku o Direktivi o primjerenim minimalnim plaćama u EU.



ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O TRGOVINI

U srpnju 2021. godine Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja uputilo je u javno savjetovanje Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o trgovini koji je uz ostalo regulirao i radno vrijeme trgovina od ponedjeljka do subote, na način da iste mogu raditi od 6 do najkasnije 21 sat, dok bi u pravilu trgovine bile zatvorene nedjeljom i blagdanima, a trgovci bi na godišnjoj razini mogli izabrati 16 nedjelja tijekom kojih bi radili. Nakon provedene javne rasprave, tijekom koje su iznesene brojne primjedbe na ovakav prijedlog radnog vremena, iste su djelomično prihvaćene te je [novim prijedlogom Zakona o izmjenama i dopuni Zakona o trgovini](#) radno vrijeme regulirano na način da ga određuje sam trgovac, od ponedjeljka do subote, u ukupnom iznosu od 90 sati tjedno. Iznimku od općeg pravila, prema kojem su nedjelja i blagdani neradni dani, predstavlja mogućnost rada 16 nedjelja u godini po izboru trgovca. U tjednu u kojem je trgovac odredio radnu nedjelju, na iznos od 90 sati dodaje se još 15 sati koje trgovac samostalno raspoređuje od ponedjeljka do nedjelje. Sukladno predloženim izmjenama, iznimno bi nedjeljom i blagdanima mogli raditi prodajni objekti na kolodvorima, zračnim i trajektnim lukama, lukama unutarne plovidbe, brodovima, zrakoplovima i trajektima za prijevoz osoba i vozila, benzinskim postajama, u bolnicama, u hotelima, u prostorima kulturnih i vjerskih ustanova te drugih subjekata u kulturi, muzejima i centrima za posjetitelje odnosno interpretacijskim centrima, nautičkim marinama, kampovima, obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima te prostorima koji su proglašeni zaštićenim područjem prirode u skladu s posebnim propisima, kao i na otkup primarnih poljoprivrednih proizvoda, prodaju vlastitih proizvoda na tržnicama na veliko i malo, prigodnu prodaju na sajmovima i javnim manifestacijama. Predmetni Prijedlog Zakona još nije usvojen na Vladi RH niti upućen u saborsku proceduru.

IZMJENE ZAKONA O RODILJNIM I RODITELJSKIM POTPORAMA

Radna skupina za izradu Nacrta izmjena i dopuna Zakona o roditeljskim i roditeljskim potporama, u čijem radu sudjeluju i predstavnice Matice, započela je s radom u lipnju ove godine. Radi se o Zakonu koji uređuje pravo roditelja i njemu izjednačene osobe koja se brine o djetetu na vremenske i novčane potpore te uvjete i način njihova ostvarivanja i financiranja. Predmetni Zakon mijenja se prvenstveno radi transponiranja EU Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi. Direktiva na razinu EU uvodi očinski dopust pa je jedan

od najopsežnijih zadataka radne skupine bio da predloži način uređenja očinskog dopusta (trajanje, početak korištenja, najava poslodavcu, itd.). U Zakonu će se također mijenjati dio prekršajnih odredaba, a pokušat će se riješiti i neki problemi tehničkog karaktera koji izazivaju poteškoće u praktičnoj provedbi. Kroz rasprave su se otvorile i brojne druge teme, poput delimitiranja naknada i prava roditelja djece s teškoćama u razvoju, koje zahtijevaju detaljniju analizu i procjenu fiskalnih učinaka pa ostaju u planu za buduće zakonske izmjene. Detektirane su i odredbe Zakona o radu koje bi trebalo mijenjati odnosno dopuniti zbog usklađivanja sa Zakonom o roditeljskim i roditeljskim potporama. Upućivanje Nacrta u saborsku proceduru očekuje se u studenome 2021. godine.

ODLUKA VLADE RH O PLAĆANJU PREKOVREMENOG RADA U ZDRAVSTVU

Problem s neispravnim obračunom i plaćanjem prekovremenih sati u zdravstvu nastao je još krajem 2013. godine, nakon što je potpisan Kolektivni ugovor za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja. Dodaci na plaću za otežane uvjete rada, za iznimnu odgovornost za živote i zdravlje pacijenata te dodatak na znanstveni stupanj magistra znanosti odnosno doktora znanosti obračunavali su se samo na sate u redovnom radnom vremenu, ali ne i na prekovremene sate. Sindikati su na vrijeme upozoravali da će zbog toga doći do masovnog podizanja tužbi, no država je problem ignorirala. Prekovremeni sati nisu se neadekvatno obračunavali samo liječnicima, već i medicinskim sestrama (instrumentarke u operacijskim salama, u anesteziji, na intenzivnim i hitnim odjelima), koje su zbog toga također pokrenule sudske sporove.. Budući da je po ovom pitanju postojala neujednačena sudska praksa i različita shvaćanja sudova, radi ujednačavanja sudske prakse Vrhovni sud Republike Hrvatske je 9. prosinca 2019. godine dao mišljenje da zdravstveni radnici za vrijeme važenja Kolektivnog ugovora za djelatnost zdravstva i zdravstvenog osiguranja, koji u redovnom radu imaju pravo na uvećanje plaće za posebne uvjete rada i pravo na uvećanje plaće za iznimnu odgovornost za život i zdravlje ljudi, imaju pravo na te dodatke (kumulativno) i za sate ostvarene u prekovremenom radu. S obzirom na to da je pravno shvaćanje Vrhovnog suda obvezno za sudove koji rješavaju tužbe podnesene zbog načina obračuna prekovremenih sati u sustavu zdravstva, bilo je potrebno izmijeniti odredbu Kolektivnog ugovora koja uređuje to pravo, kako bi se izbjegle nove tužbe i sudski troškovi. Stoga je zaključen Dodatak III. Kolektivnom ugovoru kojim je uređeno vrednovanje prekovremenih sati sukladno pravnom shvaćanju



Vrhovnog suda, a taj je Dodatak u primjeni od 1. travnja 2020. godine.

Nakon dogovora s predstavnicima reprezentativnih sindikata u zdravstvu, Vlada RH konačno je 17. rujna 2021. godine donijela [Odluku o isplati razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad radnicima u djelatnosti zdravstva i zdravstvenog osiguranja](#). Odluka je donesena u cilju rješavanja i okončanja sudskih postupaka i generiranja novih tužbi za prekovremene sate koji su ostvareni u razdoblju prije zaključivanja Dodatka III. Kolektivnom ugovoru, čime je riješen višegodišnji problem neadekvatnog obračunavanja prekovremenih radnih sati u bolnicama. Odlukom će se omogućiti isplata razlike iznosa prekovremenih sati u slučaju kada tužba nije podnesena, isplata u slučaju kada je tužbom pokrenut spor radi isplate razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad te isplata po pravomoćnim sudskim odlukama povodom tužbi radi isplate razlike iznosa uvećanja plaće za prekovremeni rad.

EVALUCIJE AKTUALNIH I PROGRAMIRANJA NOVIH OPERATIVNIH PROGRAMA

Tijekom protekle dvije godine neovisni stručnjaci proveli su evaluaciju i vrednovanja pojedinih prioriternih osi unutar ESF Operativnog programa Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.:

- Prioritetne osi 1 [„Visoka zapošljivost i mobilnost radne snage”](#) uz vrednovanje učinka mjera aktive politike zapošljavanja;
- Prioritetne osi 2 [„Socijalno uključivanje”](#);
- Prioritetne osi 3 [„Obrazovanje i cjeloživotno učenje”](#) te
- [djelotvornosti, učinkovitosti i učinka provedbe OPULJP](#) i intervencija ESF-a prema kriteriju regionalne i lokalne zastupljenosti uz evaluaciju horizontalnih načela.

U tijeku je vrednovanje Prioritetne osi 4 „Dobro upravljanje”, kroz koju su, između ostalog, financirani i posljednji projekt Matice te projekti koje su proveli Sindikat hrvatskih učitelja i Nezavisni sindikat znanosti i visokog obrazovanja. Područja kojima se bave ova vrednovanja predstavljaju ključna područja ulaganja sa značajnim financijskim alokacijama i u razdoblju 2021.-2027. te bi predmetne evaluacije trebale biti važan pokazatelj i baza za programiranje novog operativnog programa koje je u tijeku.

Naime, preduvjet korištenja sredstava iz EU fondova su operativni programi u kojima se detaljno razrađuju mjere i aktivnosti. U prošlom e-biltenu informirali smo vas da su predstavnici Matice uključeni u rad pet radnih skupina za izradu programskih dokumenata za financijsko razdoblje Europske unije 2021. - 2027. godine. Nakon niza održanih sastanaka, Europskoj

komisiji su dostavljeni prvi nacrti programskih dokumenata i u tijeku su neformalni pregovori između Hrvatske i EK o sadržaju predmetnih dokumenata.

Obzirom na područje koje pokrivaju, socijalnim partnerima najzanimljiviji je dio programskih dokumenata koji se odnose na Operativni program ESF+. Iako je položaj socijalnih partnera drugačiji u odnosu na prethodno razdoblje jer Hrvatska nije među državama koja su kroz Europski semestar dobile preporuku prema kojoj bi za jačanje kapaciteta socijalnih partnera i civilnog društva trebalo izdvojiti najmanje 0,25% alokacije, u ovom procesu programiranja na nacionalnoj razini socijalni partneri su uključeni od samog početka. Nadamo se da ćemo kroz dijalog s ministarstvima uspjeti dobro pozicionirati socijalne partnere u strukturi novog operativnog programa ESF+ i omogućiti sindikatima da iskoriste što veći iznos EU sredstava kako bi i kroz projekte dalje radili na jačanju svojih kapaciteta.

AKCIJSKI PLAN ZA PROVEDBU EUROPSKOG STUPA SOCIJALNIH PRAVA

Akcijским planom za provedbu europskog stupa socijalnih prava (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0102&from=HR>) utvrđene se konkretne mjere za ostvarivanje 20 načela tog stupa, kojima će se podupirati pravedna i funkcionalna tržišta rada, a za što je potrebna suradnja država članica i EU-a te aktivno sudjelovanje socijalnih partnera i civilnog društva. Akcijским planom Komisija je utvrdila tri glavna cilja koja države članice EU trebaju ostvariti do 2030. godine: 1.) zaposlenih bi trebalo biti barem 78% osoba u dobi od 20 do 64 godina; 2.) barem 60% svih odraslih osoba trebalo bi pohađati neki oblik osposobljavanja svake godine; 3.) smanjenje broja osoba u opasnosti od siromaštva ili socijalne isključenosti za barem 15 milijuna.

Sukladno Zaključku Vlade Republike Hrvatske iz svibnja ove godine, 6. listopada 2021. održan je prvi sastanak sa socijalnim partnerima vezan uz definiranje nacionalnih ciljeva koji proizlaze iz Akcijskog plana za provedbu Europskog stupa socijalnih prava, a na kojem su sudjelovali i predstavnici Matice. Nacionalnim ciljevima obuhvaćena su područja zapošljavanja, obrazovanja i socijalnog uključivanja, a unutar kojih su dodatno predstavljene mjere kojima će se ti ciljevi ostvariti i čije ostvarenje će biti praćeno kroz radne skupine. Detaljnije u tekstu [Situacija u RH u odnosu na ciljeve Akcijskog plana za provedbu Europskog stupa socijalnih prava](#).



109. ZASJEDANJE MEĐUNARODNE KONFERENCIJE RADA

Nakon što je 2020. godine odgođeno zbog pandemije koronavirusa, ovogodišnje zasjedanje Međunarodne konferencije rada održava se virtualnim putem i to u dva dijela. Prvi dio održan je od 3. do 19. lipnja 2021. godine, dok će se drugi dio Konferencije održati od 25. studenoga do 11. prosinca 2021. godine. Ispred hrvatskih sindikalnih središnjica, u radu Konferencije sudjeluju Katarina Rumora (NHS) i Ivana Šepak-Robić (Matica). Rad prvog dijela Konferencije, uz plenarno zasjedanje, odvijao se kroz Odbor za primjenu standarda, Odbor za socijalnu sigurnost i COVID-19 Odbor.

Odbor za primjenu standarda ove je godine tripartitno raspravljao o 19 slučajeva povreda konvencija odnosno o kršenju odredaba međunarodnih konvencija od strane pojedinih država članica. Rezultat rada Odbora za socijalnu sigurnost je [Rezolucija o socijalnoj zaštiti](#). Dokumentu je prethodila široka rasprava o socijalnoj zaštiti koju je poslodavačka strana htjela usmjeriti u područje privatnog zdravstva, no u konačnici je naglasak ipak stavljen na jačanje sustava socijalne zaštite kroz održivo i adekvatno financiranje. Posebna rasprava u okviru Konferencije provedena je o cjelovitom pristupu u nošenju s posljedicama pandemije bolesti COVID-19, što je rezultiralo donošenjem [Rezolucije](#) u kojoj su posebni naglasci stavljeni na univerzalnu socijalnu zaštitu i važnost socijalnog dijaloga. Usuglašavanje dokumenta potrajalo je do samog kraja prvog dijela Konferencije, ponajprije zbog poprilično ekstremnih zahtjeva i prijedloga poslodavaca prema kojima otpor nisu imali samo sindikalci već i predstavnici Vlada. Poslodavci su i u okviru ove rasprave zagovarali proširenje Konvencije broj 177. o radu od kuće na platformski rad i teleworking (Hrvatska predmetnu Konvenciju još uvijek nije ratificirala), nastojeći proširiti opseg definiranja rada od kuće.

Na plenarnoj sjednici izabran je novi Upravni odbor MOR-a te je usvojen program i proračun. Velikom većinom glasova delegata donesene su [odluke o abrogaciji](#) osam konvencija MOR-a (ukidanje ili opoziv konvencije u cijelosti). Izglasana je i [Rezolucija o Myanmaru](#), koja poziva na ponovnu uspostavu demokracije i prestanak upotrebe nasilja u toj državi. Naime, od kada je početkom godine vojna hunta ilegalno preuzela vlast u Myanmaru, veliki broj učitelja i zdravstvenih radnika dobio je otkaze, a niz sindikalnih čelnika je uhićen. Ubijeno je više od 800 ljudi, uključujući sindikalce koji su pokušavali zaštititi pravo na slobodu udruživanja.

Govornici na Konferenciji ove su se godine obraćali putem video-poruka, a sve video poruke dostupne su

na web stranicama MOR-a. Zanimljivo je istaknuti da se Konferenciji obratio [Papa Franjo](#), koji se u svom govoru dotaknuo zabrinjavajućeg gubitka radnih mjesta, ali i obuzetosti zaradom i materijalnim, ističući da nas je zahvatio virus sebičnog ravnodušja. Osudio je nasilje nad ženama, a osvrnuvši se na najranjivije kategorije, zatražio je da se zajamči poštovanje temeljnih prava radnika, uključujući učlanjivanje u sindikate. Govorio je i o radnicima koji rade u nestandardnim oblicima rada i nemaju socijalne zaštite. Američki predsjednik, [Joe Biden](#) u svojoj je video poruci govorio o potrebi jačanja statusa radnika, između ostalog i kroz dizanje razine plaća te o potrebi nastavka borbe protiv dječjeg rada. Izrazio je podršku radu i vrijednostima koje zastupa MOR, naglašavajući važnost svih prava sindikata. Krajem godine, u drugom dijelu Konferencije, raspravljat će se o nejednakostima u svijetu rada te o vještinama i cjeloživotnom učenju.

KONFERENCIJA O BUDUĆNOSTI EUROPE - PANEL RASPRAVA O TRANZICIJI HRVATSKE PREMA KLIMATSKOJ NEUTRALNOSTI

U sklopu Konferencije o budućnosti Europe koju je pokrenula Europska komisija kako bi se čuo glas građana EU-a o izazovima i prioritetima Europe, Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja, Uprava za klimatske aktivnosti, organizira seriju od osam panel rasprava i završnu konferenciju na temu tranzicije Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti. Svrha je uspostaviti dijalog u društvu o izazovima i mogućnostima za pravednu i učinkovitu tranziciju Hrvatske prema klimatskoj neutralnosti.

Na panel raspravi sa sindikatima, održanoj 5. listopada 2021. godine, predstavljeni su rezultati anketnog istraživanja u kojem su imali priliku sudjelovati i članovi sindikata udruženih u Maticu, a u kojem su u konačnici sudjelovala sveukupno 244 člana sindikata na razini tri reprezentativne sindikalne središnjice. Rezultati navedenog istraživanja pokazuju da većina ispitanika smatra kako sindikati nemaju dovoljno informacija i znanja za aktivno bavljenje pitanjem klimatskih promjena i pravednom tranzicijom, da većina njih smatra da su ljudi glavni uzročnici klimatskih promjena te da nisu sigurni kako će klimatske promjene utjecati na radna mjesta. Kada se govori o opasnostima koje ispitanici očekuju, vodeći je porast nesigurnosti poslovanja i uvjeta rada, promjene u tehnologiji i radnim procesima koje će radnici teško pratiti te gubitak konkurentnosti zbog prilagodbe klimatskim promjenama. Zaključci i preporuke biti će predstavljeni na Završnoj konferenciji 27. listopada 2021. od strane predstavnika svakog od Panela (poslovni sektor, donositelji odluka na lokalnoj i regionalnoj razini, mladi, mediji, obrazovni sektor, znanstvenici, sindikati,



organizacije civilnog društva), a objedinjeni zaključci i preporuke biti će objavljeni na mrežnoj stranici MINGOR-a.

OBITELJSKA MIROVINA

Korisnici obiteljskih mirovina čine oko 20% ukupnog broja umirovljenika u Republici Hrvatskoj. Početkom 2021. godine osnovana je Radna skupina za preispitivanje i redefiniranje važećeg modela obiteljske mirovine, u kojoj su i predstavnici Matice. Radna skupina treba izraditi tri dokumenta: analizu stanja u sustavu obiteljskih mirovina prema Zakonu o mirovinskom osiguranju, usporednu analizu europskih zakonodavstava u tom području te projekciju fiskalnih učinaka za predloženi scenarij redefiniranja modela obiteljske mirovine.

U novom modelu obiteljskih mirovina trebalo bi biti omogućeno nasljeđivanje dijela mirovine preminulog partnera uz zadržavanje vlastite mirovine. Komparativna analiza modela obiteljske mirovine u 9 europskih država (Slovenija, Austrija, Njemačka, Slovačka, Poljska, Rumunjska, Bugarska, Italija, Francuska) pokazala je da ne postoji jedinstveni pristup uređenja obiteljske mirovine u državama članicama EU-a te da je kumulacija obiteljske mirovine uz osobnu mirovinu različito regulirana na području EU-a, ovisno o različitim sustavima i načinima financiranja mirovinskog sustava. Rasprave u okviru radne skupine vode se, između ostalog, oko kriterija za određivanje postotka nasljeđivanja: jedan model bazira se na ideji da građani s najmanjim mirovinama trebaju dobiti najveći nasljedni postotak, dok se drugi model temelji na uplatama doprinosa, odnosno na logici po kojoj će dio koji se nasljeđuje biti manji ukoliko se mirovina bude dulje koristila. Razgovara se i o podizanju granice dobi u kojoj je moguće naslijediti mirovinu preminulog partnera, odnosno o povećavanju dobi preživjelog partnera sa 50 na 55 godina. Radna skupina bi do kraja ove godine trebala usuglasiti prijedlog novog modela obiteljske mirovine, kako bi se tijekom 2022. godine moglo raditi na zakonskim izmjenama.

ZAKON O ELEKTRONIČKIM MEDIJIMA

[Novi Zakon o elektroničkim medijima](#) donesen je na 8. sjednici Hrvatskog Sabora, 1. listopada 2021. Njime se uređuju prava, obveze i odgovornosti pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost pružanja audio i audiovizualnih medijskih usluga, usluga elektroničkih publikacija i platformi za razmjenu videozapisa. Istim su u hrvatsko nacionalno zakonodavstvo implementirane odredbe direktiva o audiovizualnim medijskim uslugama, o pravnoj zaštiti usluga koje se temelje na uvjetovanom pristupu i usluga koje pružaju uvjetovani pristup i dijelom odredbe Direktive o zavaravajućem i

usporednom oglašavanju, koje svaka sa svojeg stajališta uređuju područje audiovizualnih medijskih usluga.

S obzirom na dopis predsjednika Matice koji je ranije bio upućen Odboru za informiranje, informatizaciju i medije Hrvatskoga sabora, kao i ministrici kulture i medija, Nini Obuljen Koržinek, kojim je već u fazi javne rasprave ukazano na potrebu kreiranja okruženja u kojem će postojati odgovornost za ono što se piše u komentarima na društvenim mrežama i portalima, važno je istaknuti članak 94. Zakona koji propisuje odgovornost pružatelja elektroničke publikacije i za sadržaj koji je generirao korisnik. Naime, isti je u konačnici preformuliran tako da je jasno propisana obveza pružatelja elektroničke publikacije koji odgovara za cjelokupni objavljeni sadržaj, uključujući i sadržaj koji je generirao korisnik ako propusti registrirati korisnika i ako nije na jasan i lako uočljiv način upozorio korisnika na pravila komentiranja i na kršenje propisanih odredbi. Ukoliko nakladnik postupi sukladno zakonu, osigura registraciju i objavu upozorenja, odgovornost za moguće protuzakonite sadržaje bit će na osobi koja je objavila komentar, a ne na nakladniku. Važna je novost i to da je, prvenstveno zbog zaštite djece i mladih, dodana nova obaveza prema kojoj oglasi vezani uz igre na sreću moraju sadržavati poruku o postojanju rizika razvijanja ovisnosti o igrama na sreću te biti označavani vizualnim simbolom, a iz istog su razloga propisani i kriteriji za oglašavanje energetskih pića.

Tajništvo Matice hrvatskih sindikata

E-mail: tajnistvo@matica-sindikata.hr

Telefon: 01/4882-335

